

Titus Zeman - verný Bohu až dokonca

Existujú ľudia, ktorí sú neskrtní duchom. Jednoducho ich duch, ich myseľ je slobodná a nepodvolí sa žiadnej totalite, žiadnemu zlu. Sú slobodní ale aj zodpovední. Sú slobodní pre dobro a odmietajú hriech, pretože práve ten zotročuje... Známkou skutočne slobodných ľudí je, že majú jasnozrivé svedomie, čistú myseľ. Vedia zistiť, čo je dobré a čo zlé, odkiaľ hrozí hrozba neslobody, otroctvo... Ale je dôležitý aj ďalší krok - ich vôľa si vie správne vybrať. Jedným z takýchto hrdinov je blahoslavený Titus Zeman.

Ponúkam vám deviatnik, v ktorom sa môžeme zamyslieť nad slobodou dona Titusa i nad svojou slobodou, či otroctvom...

Jozef Luscoň.

Deviatnik a jeho forma

Blahoslavený Titus Zeman má liturgickú spomienku 8. januára. Vtedy zomrel - vrátil sa k nebeskému Otcovi. Deviatnik teda môžeme odštartovať 30. decembra, ale pokojne si ho môžeme urobiť aj inokedy. Bude pozostávať z príbehov, rozvineme pár myšlienok, ktoré odhalia jeho spiritualitu a pridáme tri Zdravase, pretože tie tvoria najkratšiu Mariánsku pobožnosť. A don Zeman bol veľkým ctiteľom Panny Márie. Nakoniec deviatnik uvedieme do života predsavzatím...

Don Titus je mocný orodovník. Napriek všelijakým príkorm vydržal vo viere. Mučenie trpezlivo znášal, takže na trpezlivosť je špecialista... Miništroval vyše 20 rokov a ako salezián bol stále s mladými, takže sa vyzná aj v záležitostiach ich srdca. A keďže je isto v nebi, vidí do nich ešte viac, preto im môže pomôcť aj v iných ťažkostiach. A vie sa prihovoriť aj za odhalenie povolania človeka. Ide o to, aby dotýčny zistil, čo tu má robiť a bol verný Božiemu hlasu, ktorý začuje... A tým, ktorí už našli miesto v živote pomôže, aby v ňom nelenošili, ale konali, k čomu ich Pán vyzýva... Z toho všetkého sa môžu zrodiť úmysly tohto deviatnika.

Môžete si ho vykonať sám, ale modlitba v rodine zjednocuje jej členov a nadobúda sa pekná tradícia, preto vrele odporúčam vykonať si ho spolu. Takže poďme do toho!

S kým máme tu česť?

V krátkosti si opíšme život dona Titusa, aby sme vedeli osadiť jeho príbehy do celku. Narodil sa 4. januára 1915 v roľníckej rodine, vo Vajnoroch. Bol najstarší z desiatich detí. Jeho životný príbeh sa rozvíja v týchto odborných pozíciách: ako chlapec je miništrantom, potom študentom gymnázia, stáva sa saleziánom pre mladých, kňazom pre veriacich, profesorom chémie pre študentov, prevádzачom ohrozených bohoslovcov a kňazov, väzňom pre vieru, skladníkom po prepustení z väzby, mučeníkom za duchovné povolania... Všetko to stihol v období rokov 1915 - 1969.

V septembri roku 2017 dostáva titul blahoslavený a stáva sa „certifikovaným“ pomocníkom pre náš život... Vyzná sa najmä v odbore *Perspektíva a plánovanie budúcnosti jednotlivca v treťom tisícročí*. :-). Povedané jednoducho a zrozumiteľne: Vyzná sa v povolanií... Teda čo urobiť so svojim životom, aby bol podľa Božej vôle. Ide o jeden z najdôležitejších predmetov v živote každého človeka. Maturitná skúška pri poslednom súde sa bude točiť práve okolo tejto problematiky! Aby sme obstáli, poďme sa pozrieť, čo radil Titus.

1. deň: Poznať zmysel života

Titusovi rodičia vedeli, že byť „študovaným“ je dobrý základ do života, preto syna zapísali aj do meštianky v Bratislave. Nuž a tam narazil aj na čudných chalanov. Častokrát vymýšľali zbojstvá, nadávali, prekonávali sa v irónii, prezývali sa, nechcelo sa im študovať, podvádzali a neobišlo sa to ani bez cigariet či krádeží... Vytvárali si gangy a aj pre Titusa prišla ponuka:

„Pod', pripoj sa k nám,“ verboval ho spolužiak. „Máme po škole fajn akciu...“
„Prídem, o čo ide?,“ prijal Titus pozvanie.

„Dozvieš sa na mieste...“ Po škole ho spolužiak už čakal a kývnutím ruky ho pozval do blízkej húštiny. Už tam boli ďalší jeho kumpáni. Zrazu začala cigareta kolovať od úst k ústam a prišla aj k Titusovi: „Daj si šľuka!“

„Nie, mne to nechutí...“

„Nebud' fajnovka! To je ako zápis do partie.“

Keď zápis, tak zápis... No neskončilo to len pri zápise: „Počuj, ideme na jablká... Ty budeš strážiť, dobre?“ Titus len oči vyvaľoval, do čoho sa to vmontoval. Ale chlapi už aj preskakovali plot. No prepočítali sa. Domáci pán mal zúrivého psa a tak opäť skákali cez plot, ale iným smerom. Mladíci mali gate deravé ako rešeto. Keď sa ocitli v bezpečí, začali si deliť tých pár jabĺk, ktoré uchránili pred Dunčom.

„Kamaráti, to by sme nemali...“ zmohol sa Titus na výčitku. Ale jeden z chlapcov ho zakríkol: „Nebud' fajnový! Dnes sa neoplatí byť dobrým!“

To Titusa zarazilo a spomenul si na otcovu radu: „Pozor na kamarátov! S akými sa kamarátiš, takým sa staneš.“ Rozlúčil sa a nechal partiu v kríkoch. A za sebou počul: „Ten je čo zač? Asi to nemá v gebuli v poriadku...“ No práve Titus to mal v hlave v poriadku. A večer si sformuloval predsavzatie: „Mojim zmyslom života bude: Byť dobrým!“

Námet na zamyslenie: Zmysel života je to, pre „čo“ ráno vstávame, pre „čo“ sa namáhame, „čomu“ venujeme najviac času, „čo“ je najdôležitejšie v našom živote... Nieкто ho však vôbec nemá a žije si len tak... A život ním hádže, pretože človek ho nemá „pevne v hrsti“. U iného človeka je zmyslom života „užiť si!“ Ale taký hľadá len „príjemno“ a ako naplniť svoju žiadostivosť. Tiež nič moc! Hriechy na chvíľu túžbu „užiť si“ naplnia, ale potom príde pocit viny a to je strašné. Titus, ale aj mnohí iní pochopili o čom je život - konať dobro a tak dosiahnuť život večný... Hlavne preto sa oplatí byť dobrým. A vlastne robiť dobre môžeme hocikedy. Je to „poruke“. Tak prečo otáľať, keď je to skratka do neba?

Modlitba: Blahoslavený Titus, prosíme ťa vypros nám, aby sme pochopili otázku zmyslu nášho života a stále sa podľa neho riadili... A nech sme hocikedy ochotní konať dobro. (3x Zdravas).

Predsavzatie: Zamyslieť sa, čo dobré môžem vykonať vo svojom okolí a aspoň raz to urobiť.

2. deň: Vyriešiť základnú otázku

Počas štúdia v Šaštíne sa Titusovi tíško vynárali myšlienky typu: „Čo ja vlastne v živote chcem robiť?“ Načas ich zahnal hrou, či štúdiom, ale oni sa stále vracali.

„Najprv doštudujem...“ urobil záver. Vydržal pri tom asi mesiac, ale opäť ho chytil akýsi nepokoj... „Budem dobrým človekom!“ Rozhodnutie ho upokojilo. Ale keď bol na poklone Sviatosti Oltárnej, opäť začul v sebe odkiaľsi otázku: „Čo plánuješ Titus?“

Poobzeral sa okolo, ale nikde nikoho. „Budem mať rodinu...“ No nebol si tým istý. Nieže by to nebolo dobré, ale vynikajúco sa cítil aj okolo oltára. A medzi mladými bol jeho svet.

„Žeby som sa zasvätil Bohu? Bolo by to krásne... Ale či ja mám na to?“

Odpoveď si nevedel dať. Chodil s tým dlhý čas a jeho myšlienkovú rozpoltenosť zbadali aj predstavení: „Titus, nejaký si záдумčivý... Čo riešiš?“

Čosi zamrmal popod nos, ale tým to nevyriešil... I rozhodol sa! V istý večer zaklopal predstavenému don Bokorovi na dvere a predniesol mu, čo mal na srdci: „Pán direktor, blížia sa záverečné skúšky a rozmýšľam, čo po nich. Aj o rehol'nom živote medzi saleziánmi som rozmýšľal. Ťahá ma to, ale neviem či na to mám...“

„Chceš nejaký dôkaz, že ťa Boh volá, však?“

„To je ono! Och, keby som len vedel, kde ma Pán chce mať.“

Don Bokor mu položil ruku na plece a povedal: „Chceš jasne počuť Boží hlas? Ale Božie volanie je už v tvojej túžbe po ňom a po kňazstve. Mne sa zdá, že Pán ťa volá. Vieš, hneď keď som ťa videl, zdal si sa mi akosi duchovne podozrivý...“ usmial sa od srdca predstavený.

„Tak v mene Božom idem vpred!“, zaplesal Titus. Sformuloval sa mu životný cieľ a hneď sa išiel poďakovať Panne Márii. Pokoj mu zalial srdce a zase to bol „starý“ dobrý Titus.

Námet na zamyslenie: Pred každým človekom sa raz vynorí myšlienka: „Čo ja vlastne v živote chcem robiť?“ Ak je veriaci, môže to byť aj takto: „Čo odo mňa chceš Bože? Prečo som na svete?“ Tie otázky vlastne nastoľuje sám Pán. Robí to veľmi inteligentne, ako ponuku, či výzvu... Rešpektuje pri tom slobodu človeka. A ten môže neodpovedať, čo je strašné! Alebo môže odpovedať aj viacerými spôsobmi. Prepočíta svoje dary, túžby, vízie... buď zistí, že má ísť do manželstva, alebo do duchovného stavu, alebo aj zostať „singel“ - pre dobro druhých. Tento „proces“ sa volá zistenie povolania... Výsledkom je objavenie svojej špecifickej životnej cesty do neba. Titus si to vyriešil už za mlada - chcel byť kňazom, saleziánom. Ale „Čo mám robiť tu a teraz Pane?“, sa pýtal často. Jedno i druhé by sme mali robiť aj my. A aj konať!

Modlitba: Blahoslavený don Titus, vypros nám nech je naša odpoveď na Božie volanie vždy „áno“. A nech nájdeme človeka, ktorý nám pomôže dobre sa zorientovať v živote. (3x Zdravas).

Predsavzatie: Zamysliť sa, k čomu má volá Pán a čo mám v tomto živote asi ešte urobiť...

3. deň: Komunikácia s „nebešťanmi“

Kto videl úprimnú modlitbu detí, musí žasnúť. Zložené ruky nezbedných chlapcov musia istotne dojať celé nebo... Titus sa učil modliť doma. A bolo to klasické hovorenie, všetko zaradom... Saleziáni mu dali iný rozmer modlitby: „Modlitba má ísť zo života a vracať sa do života.“ A direktor domu im často pripomínal: „Modlitba býva vždy vypočutá...“

To si musel Titus vyjasniť... Ved' sa mu už pár krát stalo, že o niečo úpenlivo prosil, ale nedostal to. Preto sa pobral za katechétom a pýtal sa: „Ako je to s vypočutím modlitby?“ A predložil mu svoj problém. Ale opýtaný sa nedal vyviesť z miery ani obrat' o vieru a potvrdil: „Modlitba býva vždy vypočutá...“ „Ako to?“, oponoval Titus.

„Nuž Boh na naše prosby odpovie takto: Áno, dám ti to. Alebo: ešte nie. A niekedy dokonca odpovie: Dám ti niečo lepšie. A to, čo je pre mňa ozaj lepšie vie ozaj len On. Pochopil?“

„Pochopil.“

A katechéta dodal: „Alebo by dal otec synovi britvu, keď ten nevie ako s ňou zaobchádzať?“

„Nie, veru nie...“

„No vidíš, tak to asi robí s nami aj nebeský Otec. A ty sa upokoj.“

Námet na zamyslenie: Komunikácia s ľuďmi je dôležitá, ale ešte dôležitejšia je tá s nebešťanmi. Volá sa modlitba. Môže byť slovami ale aj v tichu - myšlienkami, túžbami, emóciami, srdcom... Nebešťania dobre rozumejú tomuto jazyku. Modliť sa treba učiť - modlením. Pomocné predmety k dobrej modlitbe sú: Zostať ticho, Načúvanie, Vnímanie impulzov od Ducha Svätého, Dekódovanie... Áno, treba vedieť dekodovať múdrosť v situáciách, krásu nalepenú na predmetoch... To je pokrm pre modlitbu. Titus sa učil modliť celý život. Keď bol chlapec rozprával ako chlapec. Keď slúžil liturgiu, vchádzal do slov, ktoré hovoril, a keď bol v base, modlil sa šepotom, opakovaním slov... Bez modlitby by neprežil. Ona „vymieňala“ v ňom smutného, bolestného ducha za ducha radosti. Ozaj, ako sa ty modlíš? Vieš načúvať? Dopraješ si ticho? Snažíš sa „dotknúť“ Pána?

Modlitba: Blahoslavený Titus, vypros nám, aby sme sa vedeli modliť. Aby to nebolo len povrchné hromadenie slov, ale aby sme sa modlitbou dotýkali posvätného a naplňali si tým srdce. (3x Zdravas).

Predsavzatie: Skúsiť si vždy pred modlitbou uvedomiť prítomnosť Pána Boha.

4. deň: Záujem o druhého...

Titus bol rád, že ho doma vo Vajnorochoch naučili tvrdo pracovať. Nebál sa nijakej roboty a to si cenil aj počas jeho štúdií v Taliansku. Keď bolo treba, vždy pomohol a živo sa zapájal do práce. Jeho heslom bol známy saleziánsky pokrik: „Vado io! - Idem ja!“ A keďže domov na Slovensko bolo d'aleko, zostával v Taliansku aj počas prázdnin. Zapájal sa do rôznych výchovných programov s mladými ľuďmi a tak si osvojoval aj výchovné postupy...

Aj po vysviacke za kňaza a po návrate na Slovensko v roku 1941 mal don Titus veľa práce. Predstavení ho poslali študovať na Univerzitu Komenského chémiu a pritom pastoračne pôsobil vo farnosti na Miletičovej ako kaplán. Často ho bolo vidieť aj v oratóriu medzi mladými... Don Zeman vběhol

do riadneho „kolotoča“ a musel sa svižne obracať. Ľudia, s ktorými sa spriatelil mu vraveli: „Vy bojujete naraz na viacerých frontoch.“

„Máte pravdu. Ale lepšie je zodrať sa, ako zhrdzavieť.“

Čoskoro vysvitlo, že Titus má veľa rôznych darov. Bol technicky zručný, pre divadelníkov vedel zabezpečiť všelijaké kulisy, ba dokázal obsluhovať aj ozvučovaciu techniku. No okrem toho mal pasiu zastaviť sa pri ľuďoch a len tak - "po ľudsky" sa porozprávať. Bolo od neho pekné, že človek mal u neho prednosť pred technikou i aktivitou...

Námet na zamyslenie: Titus bol veľký praktik a mal zmysel pre konkrétne. Tvorivosť, vynachádzavosť a rôzne iné dary vedel pohotovo dať do služieb pre šírenie dobra. Nebedákal, nenachádzal výhovorky, nehovoril: „Nedá sa...“ Titus konal! To bolo vidieť aj neskôr, pri nástupe totality a organizovaní útekov do zahraničia. Jeho zaniatenosť vychádzala z lásky k Bohu a tá sa premietla do záujmu o druhého človeka. Naučil sa to už v detstve a prejavilo sa to počas celého jeho života. Ako keby sa zžil s otázkami: „Ako môžem pomôcť tomuto človekovi?“ A po vyhodnotení situácie si vedel aj odpovedať: „Pôjde to dobrým slovom, radou, povzbudením, materiálne, duchovne...“ Ako si vnútorne nastavený ty? Je to do služby iným, alebo do „stratena“...? Skryť sa s mobilom do izby či pod paplón?

Modlitba: Blahoslavený Titus, prosíme ťa vypros nám od Boha milosť, aby sme neboli leniví ale ochotní pomôcť druhým ľuďom. Lebo je lepšie zodrať sa, ako zhrdzavieť. (3x Zdravas).

Predsavzatie: Prejst' si svoje posledné obdobie a zistiť, či sa môj život nestráca v záhaľke!

5. deň: Mat' radostné srdce

Zo života dona Titusa Zemana sa neustále objavujú nové zaujímavé detaily. Študenti z Trnavy, ktorí si ešte pamätali na dona Titusa tvrdili, že večerné slovká dona Titusa boli veľmi pútavé, plné veselých príbehov. Prísnejší bol len vtedy, keď niekto niečo vyparatil a bolo to treba riešiť. Ale aj to robil inteligentne, s nadhľadom. A aby vedeli, že to nastane, napravil si okuliare

V Šenkviaciach, kde pôsobil ako kaplán ľudia priniesli informáciu, že potoky tečúce z Karpát sa v zime často vyliali a v chotári smerom na Modru vytvárali veľké zamrznuté plochy. Don Titus po škole zvolal chlapcov i dievčatá a spolu sa išli

korčuľovať. Všade vládla úžasne dobrá nálada, ozýval sa smiech a veselý džavot detí. A don Titus bol organizátorom i dušou týchto hier. Vyzval mládež: „Prosím, urobte vláčik... Pochytajte sa, budem vás ťahať!“ A ako rušeň všetkých ťahal po ľadovej ploche.

Ked' už bolo jasné, že komunistická totalita má navrch, odporúčal mladým: „Nakúpte si náboženské knihy. Prídu tvrdé časy, nebude duchovnej literatúry. Čítaním nasajete múdrosť a dobrého ducha. Veselý duch vám pomôže odolať zlu.“

„A ktoré knihy nám odporúčate?“, ozvali sa záujemcovia.

„Životopisy sú dobré! Ale odporúčam aj niečo z liturgie a histórie.“ A sú šenkvičania, ktorí aj dnes ukážu, aké knihy si vtedy na radu dona Titusa kúpili.

Námet na zamyslenie: To, že don Titus bol mučeník je veľká pravda. Ale prílišný dôraz na jeho mučenie nám niekedy bráni vidieť ho aj v bežných životných situáciách, v komunikácii s mladými. Don Zeman bol salezián a komunikácia je pre nich nenahraditeľným výchovným prostriedkom. A v tom bol Titus dobrý. Precestoval veľký kus sveta, mal bohaté skúsenosti, pestré zážitky, množstvo príbehov... Bol všestranne pripravený na komunikáciu s mladými i dospelými. Držal sa v tom podľa odporúčaní dona Bosca: Každý salezián by mal vedieť povedať aspoň pár viet na hociktorú tému. Je vhodné zamyslieť sa: Aké sú moje komunikácie? Sú srdečné? Strhujúce? Obohacujúce? Ironické? Alebo len také do „vetra“? Komunikáciou sa vytvárajú správne vzťahy a cez tie má tiecť dobrota, láska a iné hodnoty.

Modlitba: Don Titus, vypros nám radostné srdce, ktoré by bolo naplnené múdrosťou a láskou. Oroduj za nás, aby sme vedeli dobre komunikovať a vytvárať dobre vzťahy. (3x Zdravas).

Predsavzatie: Niekomu sa prihovoriť a skúsiť ho povzbudiť.

6. deň: Zdroje energie

Po neúspešnej tretej výprave dona Titusa podrobili vyšetrovatelia tvrdému výsluchu. Don Zeman bol presvedčený, že ho odsúdia na smrť. Šepkali si to i väzni a vyšetrovatelia mu to všade stále vtíkali do hlavy. Ako refrén pesničky znelo: „Odvísneš, odvísneš...“ A sudca sa tak tváril i teraz. Prerušil síce pojednávanie, ale pokračovať sa malo na ďalší deň.

Cestou do cely Titusovi vírilo v hlave, ako skončil... No jeho myšlienky prerušil akýsi hurhaj. Zistilo sa, že brána na chodbu je zamknutá a nikto zo stráže nemá kľúč. Don Zeman využil zmätok, podišiel k don Sandtnerovi, ktorý sa tam tiež ocitol a hovorí mu: „Štefan, vyspovedaj ma!“

I stalo sa. Po spovedi mu don Sandtner ešte pošepekľal: „Zajtra ti prinesiem sväté prijímanie.“

„Čo? Ty máš Pána Ježiša?,“ ticho zareagoval Titus a od údivu lapal dych.

„Nepýtaj sa, dôveruj!,“ stačil ešte poznamenať spolubrat, pretože ich už posúvali vpred. Policajti našli kľúč od brány a väzňov urýchlene pratali do ciel.

Don Zemanovi stále chodilo po rozume: „Pán ma neopustil. Vie o mne. Zajtra ho prijmem. Och, aká útecha. Ak ma aj odsúdia na smrť, bude so mnou, v mojom srdci.“

Na druhý deň sa kňazi na chodbe opäť stretli. Trvalo to iba chvíľku, ale don Sandtner stihol nebadane podať Titusovi papierik a v ňom viacero Eucharistii. Titus jednu prijal v ten deň a ostatné si skryl. Pre prípad, ak pôjde na šibenicu. Aby mal pri sebe Priateľa, ktorý mu dodá energiu kráčať na ceste do večnosti.

Námet na zamyslenie: Vydržať toľko mučenia a protivenstiev, koľko zniesol Titus, by dokázal len málokto. Energiu k tomu bral najmä z Božieho Slova a Eucharistie. V „tom“ je Boh a Titus o tom vedel. Mnohé state Písma vedel naspamäť a opakoval si ich. A Slovo menilo jeho myšlienky, rozmýšľanie. Vymieňalo jeho ducha za toho Ducha, ktorý vyvieral zo Slova. A to je Duch múdrosti, sily, trpezlivosti i nadšenia! Veľmi intenzívne spojenie s Bohom je aj vo Svätom prijímaní. Keď prijímame Eucharistiu, keď ju „jeme“, Ježiš mení naše bunky, telo na svoje... Neskrotný sen ľudstva „byť ako Boh“, náš Boh vypočul... Cez Syna, ktorý spojil svoju božskosť s našou biedou. Táto výmena sa koná v Eucharistii. Boh vstupuje do nás a tak my máme účasť na jeho živote. Titus i veriaci väzni vedeli, aká sila ide z Eucharistie a preto ju vo väzení často potajomky slávil.

Modlitba: Blahoslavený Titus, vypros nám od Pána Ježiša, aby sme svätú omšu nebrali len rutinne ale s hlbokou vierou, že k nám cez ňu prichádzaš ty – večný, milujúci Boh. (3x Zdravas).

Predsavzatie: Urobiť si poklonu Sviatosti Oltárnej a duchovné sväté prijímanie.

7. deň: Mária, Titusova i naša Matka

Skúsenosť s Pannou Máriou mal Titus už od detstva. V kostole vo Vajnorochoch majú nádhernú sochu Sedembolestnej, ku ktorej upriamoval svoje modlitby. Keď zápasil s akousi zvláštnou chorobou, obrátil sa k nej: „Panna Mária, ak ma uzdravíš, budeš mojou Matkou a ja tvojim synom...“ Tak znela jeho dohoda s ňou. A keď sa stalo, že choroba zmizla, rozhodol sa ísť bývať do jej domu. Ale kde býva? Ako desať ročný usúdil: „Keď si patrónka Slovenska, istotne bývaš v Národnej svätyni v Šaštíne.“ A keďže tam boli saleziáni a v kláštore mali školu, prihlásil sa do nej.

Ako salezián sa každý deň modlil modlitbu zasvätenia sa Panne Márii a prosil ju, aby bola jeho Učiteľkou a aby vydržal v konaní dobra až do konca života. Nuž a keď ho chytili pri nezdarenom úteku, povedal len jednu vetu: „Mária, a teraz čo?“ To svedčí, že neustále žil v jej prítomnosti.

V base, po tých hrozných vypočívaniach si urobil z chleba guľôčky a skladal ich do ruženca. Ten mal vyše päťdesiat zrníek. Za každým tiekla jeho krv... Ale Titus nebedákal.

Po prepustení z väzenia šíril úctu k nej aj medzi mladými. Mal o nej kázne, príhovory, príbehy, kde mocne zasiahla. Ba organizoval aj púte detí do Marianky. Ako správny čítateľ Panny Márie pochopil, že každý z nás potrebuje Matku.

Námet na zamyslenie: Saleziánska rodina vzýva Pannu Máriu pod titulom Pomocnica kresťanov. Tak ju vzýval aj don Titus. Don Bosco ju nazval aj Madona pre ťažké časy. A tých je neúrekom aj dnes. Je Pomocnica, teda pomáha, keď sú jej deti v ťažkostiach. Pomáhať jej robí radosť. Istotne vidí „nad“ náš život a vie, prečo musíme ťažkými udalosťami prejsť a zniesť aj utrpenie. Dôverujeme jej, pretože ona vie aj to, že po našom dočasnom utrpení príde radosť... A preto Mária vždy dáva nádej a žiari... Ale nie ako obrázok, má skutočnú iskrú v oku! Má Ducha Svätého „v oku i v srdci“. Titus objavil jej krásu a preto keď aj trpel, netrpel. Je to paradox, ale v Márii našiel útočisko. Radoval sa s ňou. Ocitol sa tak reálne pri Matke, že spolu kráčali v radosť i utrpení. Aj my sa musíme niekedy „zastaviť“ a prehodnotiť základné veci. Teraz je dôležité toto: Aký je môj skutočný vzťah k Márii?

Modlitba: Don Titus, Panna Mária tá krehká krása a nežná dobrota sa navždy zapísala do tvojho srdca. Nauč nás, ako s ňou žiť. Ako s Matkou kráčať životom, v radosť i bolesti. (3x Zdravas).

Predsavzatie: Úplne sa Panne Márii zasvätiť. Môže to byť aj vlastnými slovami.

8. deň: Bez obety to nepôjde

Chlapi stáli pred riekou Moravou a uvažovali, čo ďalej. „Musíme použiť gumený čln. Rýchlo ho nafúkajte!“, rozhodol prevádzca Velký Jožo. „Kto pôjde do vody prvý?“

„Ja to odskúšam...“ Titus sa ponoril do chladnej vody a veru, radšej by z nej vyskočil, taká bola studená. Jeden koniec povrazu preniesol na druhý breh. Batožinu dali do člna a on ho ťahal k sebe. Vyprázdnil čln, dopravil ho do stredu rieky a akciu zopakoval. Po chvíli začali prechádzať riekou aj ľudia. Slabší plavci sa člna držali, lebo veru zem pod nohami necítili a prúd rieky bol dravý. No pri treťom obrate sa zrazu čln uvoľnil a všetko, čo bolo v ňom popadalo do vody. A ktosi stratil rovnováhu a začal kričať: „Pomóóó...!“

„Budeš ticho!“, zlostne zasipel Velký Jožo. „Čo chceš zvolať na pomoc policajtov?“

Ešteže tu bol Rafael Černý, ktorý sa obetavo vrhol do vln studenej rieky. Nešťastníka chytili za pačesy a privliekol ho na breh. Ale aj ďalší sa ocitli v nebezpečenstve života. Titus odhadol nebezpečenstvo situácie a zapojil sa do ich záchrany. Obetavo sa vrhal do búrlivej vody a pomáhal tým, ktorí sa ocitli v kríze. Trvalo to vyše dve hodiny a na konci akcie Titus odmllel. Bol úplne vyčerpaný, podchladený a bez známok života.

Námet na zamyslenie: Toto bola len jedna epizóda, v ktorej don Titus zareagoval správne a pomohol iným. Sú známe ďalšie príhody z jeho života, kedy sa nezištne obetoval. Vo väzení, intenzívne pracoval a prekračoval normy. Láska ku komunizmu? Kdeže! Húževnato pracoval preto, len aby dával svoje výkony na účet slabším spoluväzňom. Dôvod? Aby sa tí mohli aspoň trochu viac najesť... Obetavosť je nádherná vlastnosť človeka, ktorou chce „platiť“ za dobro druhého. Niet pochyb, že vyviera z pravej Lásky. Áno, Titus bol veľkodušný. Nepočítal, koľko dával. Bol si vedomý, že dobrotivý Boh nakoniec vystaví každému správny účet. A ak veríme vo večnosť, musíme veriť aj tomu tvrdeniu. Ako si s obetavosťou na tom ty?

Modlitba: Don Titus, bol si vzácny a šľachetný muž. Aj my by sme veľmi potrebovali mať tieto vlastnosti. Preto ťa prosíme, aby si nám ich pomohol získať. Ty už vieš ako na to. (3x Zdravas).

Predsavzatie: Urobiť niekomu dobrý skutok.

9. deň: Víťazi a porazení...

Zdá sa, akoby si dozorcovia posielali o don Titusovi čierne negatívne správy, pretože ho hocikedy bezdôvodne zmlátili. Raz na nástupe ukázal veliteľ prstom na jedného väzňa a povedal: „Ty, vystúp!“ Keď ten nešťastník urobil krok vpred, vrhli sa naň ďalší dozorcovia a pred všetkými ho surovo zbili. Potom veliteľ opäť zavelil: „Zeman, zarad' sa!“

„Ale ja nie som Zeman, ja som Jozef Lyžica...“ bolestivo poznamenal zbitý chlap.

„Aha,“ poznamenal prekvapivo veliteľ. „Nuž čo, došlo k omylu. No zostalo to doma!“

Po čase ŠtB usúdila, že pre Titusa bude vhodné zmeniť miesto pobytu. Vo Valdiciach, v bývalom kláštore bolo okolo tisíc väzňov a medzi nimi boli i biskupi. Aj don Zemanovi sa dostalo tej „cti“, že tu mohol pobudnúť. Ba dokonca tu stretol tajného biskupa Chryzostoma Korca. Pri príchode nových väzňov strážnici chceli vždy „ukázať“, čo všetko dokážu! Ani nie tak slovom, ako obuškom.

U don Zemana však platilo, že neklesol pod ľudskú dôstojnosť a každého mal rád. Mal to zapísané aj v posudku z tohto väzenia: „Jeho správanie vo výkone trestu a rovnako aj jeho vystupovanie voči príslušníkom MV (Ministerstva vnútra) a civilným majstrom je dobré a slušné.“ Veru, dobrý človek zostane dobrým, aj keď sa zmenia okolnosti. To robí človeka skutočným človekom.

Námet na zamyslenie: Titus si dobre pamätal otcovu radu z detstva: „Syn môj, nemusíš byť veľkým človekom. Postačí, ak budeš dobrým človekom.“ A podľa toho sa správal. Neurobil hanbu rodine, ani saleziánom, ani Cirkvi. Dobrý boj bojoval, vieru v Lásku si uchoval. Ľudia tejto generácie sú už na „druhej“ strane. Umreli sudcovia aj obžalovaní, bachari aj ich väzni. Trýznitelia i ich obeť. A možno niekde majú hrob vedľa hrobu. Vošli do večnosti! Už bol

vyrieknutý neodvolateľný ortiel o večnom osude každého z nich. I položme si pár pragmatických otázok: „Komu z nich je dnes lepšie? A na čo to všetko bolo?“ Chce niekto oponovať, že: „Večnosť všetko prikrýje?“ Nie, odkryje...! Pri poslednom súde sa vyjavia skutočne porazení a skutoční víťazi. Počítaš aj s touto variantou?

Modlitba: Don Titus, nemal si to v živote ľahké. Tvoje srdce mohlo zatrpknúť, uzavrieť sa a nikomu už neveriť. No ty si odpustil každému... Nauč aj nás myslieť na večnosť a toto dokázať. (3x Zdravas).

Predsavzatie: Odpustiť svojim vinníkom a urobiť niečo dobré pre svoju večnosť.

Doslov

Život dona Titusa je preniknutý mimoriadnymi udalosťami i tajomstvami. Nenapísal toho veľa, preto sa k jeho osobe musíme bližieť z inej strany – cez svedectvá, jeho činy, cez saleziánske stanovy... Ale aj tak na povrch vyplávali jeho mimoriadne cenné vlastnosti: Pochopil hodnotu kňazstva a bol ochotný obetovať aj život, aby sa niekto stal kňazom. Zároveň ukázal, čo všetko môže urobiť jeden dobrý kňaz.

Bol to muž ochotný prekračovať zabehnuté horizonty: Od mladosti prekonával prekážky, chorobu, totalitné obmedzenia, prekonával riekku, Alpské štíty, osobné hranice, svoje pohodlie... Ukázal nám, ako treba ísť za pravdou, za dobrými snami a víziami...

Titus bol veľmi iniciatívny a tvorivý. Išiel stále dopredu. Nie, nezostal nikde na dobrej fare... Nie, neprečkal totalitu na teplom miestečku... Postavil sa do prvej línie v boji proti zlu a hľadal spôsoby, ako ho zvládnuť, zbaviť sily! A riešenia, ako premôcť zlo sa mu objavovali, no bolo treba prekonávať seba...

Vpred ho ťahala vízia krásneho života pre druhých, túžba po slobode a najmä láska k Bohu i ľuďom. A tak ho prosme, aby sme si aj my uvedomili, že žijeme len raz a dali svoje sily do konania dobra, do horlivého apoštolátu. Dobrotivý Bože, na príhovor blahoslaveného Titusa Zemana nám v tom pomáhaj. Amen.

Modlitba na príhovor blahoslaveného Titusa Zemana:

Bože, ty si blahoslavenému kňazovi a mučeníkovi Titusovi dal odvahu poslúchnuť evanjelium a nebát sa vystaviť svoj život nebezpečenstvu pre bratov

a sestry; na jeho príhovor nám pomáhaj, aby sme mali na zreteli dobro našich blížnych a boli verní a vytrvalí v kresťanskom povolani. Amen.

Modlitba k blahoslavenému Titusovi Zemanovi:

Blahoslavený don Titus Zeman, milosrdný Boh nám dal v Tebe príklad vernosti v povolani, synovskej úcty k Sedembolestnej Panne Márii a horlivej lásky slúžiacej bratom a sestrám. Mnohým mladým ľuďom si pomohol naplniť svoje duchovné povolanie a pritom si sa neváhal obetovať za ich záchranu. Vyprosuj Cirkvi nové povolania do zasväteného spôsobu života a nám všetkým ochotu podporovať ich na tejto ceste nasledovania Krista. Blahoslavený Titus, oroduj za nás, aby sme pod ochranou Panny Márie verne kráčali po ceste nášho povolania a po skončení pozemskej púte sa mohli s Tebou naveky radovať z pohľadu na nášho Pána. Amen.

(S cirkevným schválením Arcibiskupského úradu v Bratislave zo dňa 25. júla 2017, Prot N. 3077/2017).

Obsah

Titus Zeman - verný Bohu dokonca
Deviatnik a jeho forma
S kým máme tu česť?
1. deň: Poznať zmysel života
2. deň: Vyriešiť základnú otázku
3. deň: Komunikácia s „nebešťanmi“
4. deň: Záujem o druhého...
5. deň: Mať radostné srdce
6. deň: Zdroje energie
7. deň: Mária, Titusova i naša Matka
8. deň: Bez obety to nepôjde
9. deň: Víťazi a porazení...
Doslov